

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 listopada 2018 (Znak: (...)-2004) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 887) ponownie ustalił J. J. (1) kapitał początkowy na dzień 01.01.1999r.

Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych tj 01.01.1980-31.12.1989. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 61,52 %.

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 61,52 % przez kwotę 1220,89 zł, tj. kwotę bazową określoną ww ustawie ($61,52 \% \times 1\ 220,89\ \text{zł} = 751,09\ \text{zł}$).

Do obliczenia kapitału początkowego organ rentowy przyjął łącznie: 20 lat, 3 miesiące, 14 dni, okresów składkowych oraz 16 dni okresów nieskładkowych.

Współczynnik proporcjonalny do- osiągniętego do 31.12.1998r – wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 72,98 %. Współczynnik ten służy do obliczenia części 24% kwoty bazowej. Wysokość 24% kwoty bazowej wynosi 293,01 zł.

Do ustalenia współczynnika przyjęto:

- okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie 20 lat 4 miesiące
- wiek w dniu 31.12.1998r. wynoszący 40 lat

Średnie dalsze trwanie życia - wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat - wynosi 209 miesięcy (komunikat Prezesa GUS z dnia 25 marca 1999r. w sprawie tablicy średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn - M.P. Nr 12, poz.173).

Kapitał początkowy ustalony na dzień 1.01.1999 r. wyniósł 86 024,40 zł.

/ decyzja k. 29-31 akt kapitałowych ZUS/

Decyzją z dnia 7 listopada 2018 r. (Znak: ENP/10/021209029) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., na podstawie art. 24 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1270 ze zm.) po rozpatrzeniu wniosku z dnia 24.10.2018 r. przyznał J. J. (1) emeryturę od 23-10-2018 r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego.

Podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę.

- kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 73239,46 zł
- kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 344122,48 zł
- średnie dalsze trwanie życia wynosi 262,20 m-cy

- wyliczona kwota emerytury zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej wynosi 1591,77 zł

W decyzji wskazano, iż w celu ewentualnego przeliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego i emerytury z uwzględnieniem wynagrodzenia za okres 01.09.1978 -31.12.1978 należy przedłożyć zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z zakładu pracy. Obecnie za ww okresy przyjęto kwoty minimalnego wynagrodzenia. Przy wyliczeniu świadczenia za okres zatrudnienia w (...) w K. w czasie 22.02.1990-31.07.1993 przyjęto kwoty minimalnego wynagrodzenia, ponieważ znajdujące się w aktach zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu wystawione przez P.P.H.U. (...) nie stanowi podstawy do przyjęcia tych wynagrodzeń. P.P.H.U. (...) Zakład (...) ma jedynie uprawnienia do przechowywania akt i wydawania ich potwierdzonych za zgodność z oryginałem kserokopii. Nie ma uprawnień do wydawania dokumentów potwierdzających okresy zatrudnienia, a także otrzymywane wynagrodzenia. Wobec powyższego nie miał też uprawnień do wystawienia zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 4.06.2003. Niezbędnym jest więc dostarczenie potwierdzonych za zgodność z oryginału kserokopii dokumentów dotyczących wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia w (...) K..

/ decyzja k. 6-7 akt emerytalnych ZUS/

Decyzją z dnia 7.11.2018 r. o ustaleniu okresowej emerytury kapitałowej z dnia 7.11.2018 r. znak (...) na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1270 ze zm.), art. 7,8 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (Dz.U z 2018 poz 926) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. po rozpatrzeniu wniosku J. J. (1) z dnia 24.10. (...) ustalił okresową emeryturę kapitałową od 23.10.2018 tj. od nabycia prawa do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Organ wskazał iż wysokość okresowej emerytury kapitałowej stanowi iloraz kwoty środków, z uwzględnieniem ich waloryzacji, zaewidencjonowanych na subkoncie, ustalonych na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przyznano ww okresową emeryturę kapitałową tj 33021,72 zł i średniego dalszego trwania życia osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego tj w wieku 60 lat 262,20 miesięcy.

Okresowa emerytura kapitałowa wyniosła 125,94 zł.

Jednocześnie zastrzeżono iż okresowa emerytura kapitałowa będzie wypłacana łącznie z emeryturą przysługującą z FUS. Prawo do okresowej emerytury kapitałowej wygaśnie z dniem 2.10.2023 tj z dniem poprzedzającym wiek o którym mowa w art. 7 ust. 2 ustawy o emeryturach kapitałowych, chyba że prawo do tej emerytury wygaśnie wcześniej.

/ decyzja k. 8 -9 akt emerytalnych ZUS/

Decyzją z dnia 26.11.2018 r. po rozpatrzeniu wniosku J. J. (1) o ponowne ustalenie wysokości kapitału początkowego odmówił ponownego ustalenia wartości kapitału początkowego na dzień 1.01.1999 r. ponieważ przedłożone dowody nie powodują zmiany wartości kapitału początkowego.

/ decyzja k. 33 akt kapitałowych ZUS/

Odwołania od wszystkich wskazanych decyzji w dniu 19.11. 2018 r. wniosła J. J. (1) domagając się ich zmiany i przyznania świadczeń z uwzględnieniem kapitału początkowego wyliczonego pierwotnie tj decyzją z dnia 31.05.2005 tj także przy przyjęciu wynagrodzenia faktycznie otrzymywanego w zakładzie (...) K.. Ubezpieczona wskazała, iż zarobki za ten okres potwierdza też złożona w ZUS legitymacja (...)

/ odwołanie k. 2-4 akt VIII U 2463/18. Odwołanie k. 3- 4 akt VIII U 41/19 k. 3-4 akt VIII U 42/19 k. 3-4 akt VIII U 2464/18

W odpowiedziach na wskazane odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie podtrzymując argumentację jak w zaskarżonych decyzjach. Organ wyjaśnił nadto, iż pierwszy raz dokonał ustalenia kapitału początkowego decyzją z dnia 31.05.2005 r. tak ustalony kapitał początkowy wyniósł 91.817,88 zł. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego, jako wariant najkorzystniejszy wyniósł 70,70% z 10 kolejnych lat kalendarzowych tj. z lat 1987-1996.

Ponownie ustalając kapitał początkowy w efekcie złożenia przez ubezpieczoną wniosku o ustalenie prawa do emerytury, zgodnie z art. 2 ustalił nową wysokość kapitału początkowego, który obecnie wyniósł 86.024,40. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru, jako wariant najkorzystniejszy został ustalony z 10 kolejnych lat tj. z 1980 - 1989 i wyniósł 61,52%.

Ustalając ponownie wysokość kapitału początkowego organ rentowy nie uwzględnił druku Rp-7 z dnia 04.06.2003 r. wystawionego przez P.P.H.U. (...) wystawionego na okres 22.02.1990 r. - 31.07.1993 r. za okres zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w K.. Organ rentowy nie uwzględnił powyższego druku Rp-7 z uwagi na fakt, że został wystawiony przez podmiot nieuprawniony. P.P.H.U. (...) jest jedynie przechowawcą akt a nie następcą prawni Zakładów (...). Ustalając ponownie kapitał początkowy organ rentowy przyjął minimalne wynagrodzenia z powodu nie udokumentowania zarobków za następujące okresy 01.09.1978 r. - 31.12.1978 r., 22.02.1990 r. - 31.07.1993 r. Organ nadmieniał, że przedłożona przez wnioskodawczynię legitymacja ubezpieczeniowa wskazuje, że z tytułu zatrudnienia w Zakładach (...) za rok 1993 wnioskodawczyni otrzymała wynagrodzenie w kwocie 16.660.500 zł. natomiast zakwestionowanego przez organ rentowy druku Rp-7 wynikała kwota 25.021.600 zł. Powyższe świadczy jednoznacznie, że wątpliwości organu rentowego, co do spornego druku Rp-7 są uzasadnione.

Po ustaleniu wysokości kapitału początkowego organ rentowy decyzją z dnia 07.11.2018 r. o symbolu (...) przyznał J. J. prawo do emerytury do ustalenia wysokości, której przyjęto wartość kapitału początkowego ustaloną zaskarżoną decyzją dnia 06.11.2018 r.

Decyzją z dnia 26.11.2018 . odmówiono wnioskodawczyni ponownego ustalenia kapitału początkowego ponieważ przedłożone dowody nie powodują zmiany wartości kapitału początkowego

/ odpowiedzi na odwołanie k. 5 akt VIII U 2463/18. k. 16 akt VIII U 41/19 k. 15 akt VIII U 42/19 k. 5 akt VIII U 2464/18/

Postanowieniami z dnia 17 maja 2019 r. Sąd Okręgowy w Łodzi VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych połączył sprawy z powyższych odwołań do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

/ postanowienia k. 18 akt VIII U 41/19, k. 17 akt VIII U 42/19 k. 7 akt VIII U 2464/18/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni J. J. (1) urodziła się w dniu (...).

/okoliczność bezsporna/

W okresie 22.02.1990-31.07.1993 wnioskodawczyni była zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku księgowa -kasjer w (...) Przedsiębiorstwie (...) w K..

/ bezsporne świadectwo pracy k 8 akt kapitałowych ZUS/

Za wskazany okres zatrudnienia ubezpieczona legitymuje się zaświadczeniem o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp-7 z dnia 04.06.2003 r. wystawionym przez P.P.H.U. (...). W świetle wskazanego zaświadczenia wnioskodawczyni we wskazanym okresie zatrudnienia osiągnęła następujące kwoty wynagrodzenia przychodu:

- 1990 - (...)

-1991 - (...)

-1992 - (...)

-1993- (...)

Powyższy dokument wystawiono w oparciu o kartoteki zarobkowe znajdujące się w archiwum.

/ zaświadczenie k. 13 akt kapitałowych ZUS/

Decyzją z dnia 31.05.2005 (Znak: (...) -2004) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 887) ustalił J. J. (1) po raz pierwszy kapitał początkowy na dzień 01.01.1999r.

Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych tj 01.01.1987-31.12.1996. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 70,70 %.

Kapitał początkowy ustalony na dzień 1.01.1999 r. wyniósł 91 817,88 zł.

Wydając wskazaną decyzję bazowano m.in. o wysokość zarobków wnioskodawczynie ustalonych na podstawie zaświadczenia Rp-7 z dnia 04.06.2003 r.

/ bezsporne, decyzja k. 24-25 akt kapitałowych akt kapitałowych ZUS/

W dniu 24.10.2018 J. J. (1) wniosła o ustalenie prawa do emerytury.

/ bezsporne wniosek k. 1-4 akt ZUS/

W rozpoznaniu wskazanego wniosku organ rentowy wydał wszystkie zakazane niniejszym postępowaniem decyzje. Organ ponownie ustalił wysokość kapitału początkowego wnioskodawczynie uznając, iż we wcześniejszej decyzji w sposób błędny oparł się na zaświadczeniu RP-7 wystawionym przez P.P.H.U. (...) Zakład (...), który ma jedynie uprawnienia do przechowywania akt i wydawania ich potwierdzonych za zgodność z oryginałem kserokopii.

/ bezsporne decyzja k. 29-31 akt kapitałowych ZUS decyzja k. 6-7 akt emerytalnych ZUS, decyzja k. 8 -9 akt emerytalnych ZUS decyzja k. 33 akt kapitałowych ZUS/

Dokumentacja osobowa i płacowa z (...) Przedsiębiorstwa (...) w K. była przechowywana przez P.P.H.U. (...) Zakład (...). Decyzją Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych z dnia 28 .04.2021 r. Archiwum Państwowe w W. zostało wyznaczone do przejścia wskazanej dokumentacji.

/ bezsporne pismo k. 88 Wyrok WSA w Warszawie z dnia 10.03.2020 r. sygn. akt II Sa/Wa 2243/19 k. 62- 67 wyrok NSA z 16.02.2021 III OSK (...) k. 68 – 74/

W Archiwum Państwowym w W., Archiwum Dokumentacji Osobowej i Płacowej w M. w obrębie dostępnej niekompletnej dokumentacji z (...) Przedsiębiorstwa (...) w K. nie odnaleziono akt na nazwisko B. / J. J. (3).

/ bezsporne pismo k. 101/

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy w Łodzi dokonał na podstawie powołanych dowodów w postaci dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, w tym w aktach ZUS, których wiarygodność nie budzi wątpliwości i nie była kwestionowana przez żadną ze stron.

Sąd uznał, iż wysokość faktycznego wynagrodzenia wypłacanego wnioskodawczynie w (...) Przedsiębiorstwie (...) w K. pozostaje nieudowodniona. W ocenie Sądu brak podstaw do ustalenia ich wysokości w oparciu o zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu wystawione przez P.P.H.U. (...) należy, iż Archiwum (...) Zakład (...) miało jedynie uprawnienia do przechowywania akt i wydawania ich potwierdzonych za zgodność z oryginałem kserokopii. Nie miało zaś uprawnień do wydawania dokumentów potwierdzających okresy zatrudnienia, a także otrzymywane wynagrodzenia. Wobec powyższego wystawione przez archiwum zaświadczenie w tym przedmiocie nie ma mocy dowodowej.

Ustalenie faktycznej wysokości zarobków dla celów emerytalnych można dokonać tylko i wyłącznie w oparciu o informacje kompletne i pewne nie zaś na podstawie danych hipotetycznych. Mając to na uwadze Sąd wystąpił do Archiwum Państwowego, które miało stać się przechowawcą dokumentów wnioskodawczyni za sporny okres zatrudnienia o ich udostępnienie w oryginale. Niemniej jednak wskazanych akt co bezsporne nie odnaleziono.

Przy braku konkretnych danych brak jest więc podstaw do ustalenia rzeczywistej kwoty wynagrodzenia za sporny okres w sposób inny niż to uczynił ZUS. Nie można za miarodajny dowód na wysokość poszczególnych składników wynagrodzenia przyjmować jedynie twierdzeń wnioskodawczyni, z których - nie da się ustalić wysokości jej wynagrodzenia w poszczególnym miesiącach spornego okresu zatrudnienia. Wnioskodawczyni zaś w toku sądowego postępowania odwoławczego nie przedłożyła żadnych dowodów, które potwierdziłyby sposób naliczania i faktyczną wysokość otrzymywanych przez nią zarobków uwidocznionych w Rp-7 z dnia 04.06.2003 r.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołania nie zasługują na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią przepisu art. 173 ust 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz.U. z 2022 r. poz. 504), dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy.

Stosownie do art. 174 ust. 1 tejże ustawy, kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12. Zgodnie z ust. 2, przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6;
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

Zgodnie z ust. 3 przywołanego artykułu, podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 r.

Według ust. 3b w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 października 2013 roku (w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 21 czerwca 2013 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych) jeżeli okres wskazany do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego obejmuje rok kalendarzowy, w którym ubezpieczony pozostawał w ubezpieczeniu społecznym na podstawie przepisów prawa polskiego jedynie przez część miesięcy tego roku, do obliczenia stosunku sumy kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w art. 15 ust. 3, w okresie tego roku do przeciętnego wynagrodzenia, przyjmuje się sumę kwot przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za ten rok kalendarzowy odpowiednią do liczby miesięcy pozostawania w ubezpieczeniu.

Natomiast w myśl ust. 7 analizowanego przepisu do obliczenia kapitału początkowego przyjmuje się kwotę bazową wynoszącą 100 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w II kwartale kalendarzowym 1998 roku. Ustęp 8 powyższego przepisu stanowi, że przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24 % tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku.

Zgodnie natomiast z treścią ust. 8 przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24% tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku, według wskazanego w nim wzoru.

Z kolei w myśl art. 15 ust. 1 powyższej ustawy podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176. Natomiast stosownie do brzmienia ust. 2a tego samego przepisu, jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy. Z kolei na podstawie ust. 6 omawianego przepisu na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

Jak stanowi art. 15 ust. 4 w/w ustawy w celu ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty:

1. oblicza się sumę kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w ust. 3, w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego lat kalendarzowych,
2. oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia, ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu,
3. oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która, z zastrzeżeniem ust. 5, stanowi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury lub renty, oraz
4. mnoży się przez ten wskaźnik kwotę bazową, o której mowa w art. 19, przy czym wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie może być wyższy niż 250%, jednakże przy ponownym przeliczeniu wysokości emerytury należy mieć na względzie, iż zgodnie z art. 111 ust. 2 ustawy uwzględnia się kwotę bazową ostatnio przyjętą do obliczenia świadczenia.

W związku z treścią zacytowanych przepisów można stwierdzić, iż kwota kapitału początkowego zależy od długości udowodnionych okresów składkowych i nieskładkowych przebytych przed 1 stycznia 1999 rokiem, podstawy wymiaru oraz współczynnika proporcjonalnego do wieku ubezpieczonego, który służy do obliczenia tzw. części socjalnej.

Przytoczone zasady postępowania – w świetle uchwały Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2003 roku w sprawie o sygn. III UZP 2/03 (OSNP 2003/14/338) - tak przy ustalaniu prawa do świadczenia, jak i jego przeliczaniu, pozwalają na ogólną uwagę, iż zamiarem ustawodawcy było umożliwienie ubezpieczonym dokonanie wyboru, w ramach prawa, najkorzystniejszego z ich punktu widzenia okresu, z którego podstawa wymiaru składek ubezpieczeniowych, będzie stanowić podstawę wymiaru świadczenia.

Z kolei ogólne zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, a więc dla osób takich jak J. J. (1), urodzony (...) określa przepis art. 24 ustawy emerytalnej, zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego wynoszącego co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a, 50e i 184.

Stosownie natomiast do treści art. 25 ust 1 ustawy emerytalnej, podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

Z kolei zgodnie z art. 26 ust 1 ustawy emerytalnej, emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183. W ust. 2 wskazano, że wiek ubezpieczonego w dniu przejścia na emeryturę wyraża się w ukończonych latach i miesiącach. Średnie dalsze trwanie życia ustala się wspólnie dla mężczyzn i kobiet oraz wyraża się w miesiącach (ust. 3). Przy czym w ust. 4 i 5 wskazano, że tablice trwania życia ogłasza w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" corocznie w terminie do dnia 31 marca Prezes Głównego Urzędu Statystycznego. Tablice, o których mowa w ust. 4, są podstawą przyznawania emerytur na wnioski zgłoszone od dnia 1 kwietnia do dnia 31 marca następnego roku kalendarzowego.

Z powyższych przepisów wynika jednoznacznie, że zasadą obowiązującą przy ustalaniu wysokości emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r. jest zasada zdefiniowanej składki, zgodnie z którą wysokość świadczenia zależy z jednej strony od sumy składek emerytalnych jakie zostały zgromadzone na indywidualnym koncie ubezpieczonego w ZUS za okres poczynając od 1 stycznia 1999 r., zaś z drugiej od wysokości kapitału początkowego, tj. od kwoty ustalonej oddzielnie dla każdego ubezpieczonego według ustalonego przez ustawodawcę wzoru, odzwierciedlającej w przybliżeniu stan jego konta ubezpieczeniowego za okres do 31 grudnia 1998 r.

Natomiast zgodnie z art. 7i 8 ustawy 2008-11-21 o emeryturach kapitałowych t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 926. Ze środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, zwanym dalej „subkontem”, przysługuje okresowa emerytura kapitałowa. Okresowa emerytura kapitałowa przysługuje członkowi otwartego funduszu emerytalnego do ukończenia 65. roku życia. Okresowa emerytura kapitałowa jest finansowana z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Członek otwartego funduszu emerytalnego nabywa prawo do okresowej emerytury kapitałowej, jeżeli: ukończył 60 lat oraz kwota środków zewidencjonowanych na subkoncie, ustalona na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego zostanie przyznana emerytura, jest równa lub wyższa od dwudziestokrotności kwoty dodatku pielęgnacyjnego.

W rozpoznawanej sprawie wobec treści zaskarżonych decyzji zarówno kapitałowych jak i emerytalnych spór sprowadzał się do uwzględnienia przy wyliczeniu należnych wnioskodawczyni świadczeń faktycznych wysokości zarobków osiągniętych przez nią w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w K. od 22.02.1990-31.07.1993 wobec przyjęcia przez organ rentowy minimalnego wynagrodzenia za ten okres. Wnioskodawczyni chciała by przy uwzględnieniu tych zarobków kapitał początkowy ustalić tak jak w decyzji pierwotnej z dnia 31.05.2005 przy wydaniu, której posiłkowano się zaświadczeniem Rp-7 z dnia 04.06.2003 r.

Odnosząc się do powyższej spornej kwestii wskazać należy, że zgodnie z treścią §21 ust.1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. nr 237, poz.1412) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia. Zgodnie z treścią art. 125 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz § 21 wspomnianego rozporządzenia, zaświadczenia Rp-7 wydają tylko pracodawcy. Tym samym niewątpliwie dowodu potwierdzającego faktyczną wysokość zarobków wnioskodawczyni, nie może stanowić zaświadczenie Rp-7 wystawione przez archiwum jako przechowawcę akt choćby nawet w całości dysponowało ono dokumentacją oryginalną.

Wskazana regulacja § 21 ust.1 powołanego rozporządzenia stanowiąca odpowiednik obowiązującego do dnia 23 listopada 2011 roku § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz.U. nr 10, poz.49) wyznacza kierunek postępowania dowodowego. Nie oznacza to jednak aby wysokość uzyskiwanego uposażenia nie mogła być wskazana i w inny sposób, tak przy pomocy pisemnych środków dowodowych pochodzących od pracodawcy, czy też nawet dowodów pośrednich, nie wyłączając zeznań świadków - aczkolwiek wskazujących wprost na wysokość wynagrodzenia danego zainteresowanego (tak stanowi m. in. teza wyroku Sądu Najwyższego z

dnia 25 lipca 1997 roku - II UKN 186/97, OSNAP 1998/11/324, a także wyroki: Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 4 marca 1997 roku - III AUa 105/97, Apel. W-wa 1997/2/7, Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 27 czerwca 1995 roku - III AUr 177/95, OSA 1996/10/32, czy Sądu Apelacyjnego Białymstoku - III AUr 294/93, PS - wkład. 1994/3/6).

Do ustalenia podstawy wymiaru świadczeń emerytalno-rentowych może być uwzględnione tylko wynagrodzenie faktycznie uzyskane przez ubezpieczonego w danym okresie, a nie zaś wynagrodzenie ustalone na podstawie przypuszczeń czy też uśrednień. Jedynie wynagrodzenie ubezpieczonego ustalone w sposób niewątpliwy, wobec którego nie istnieje wątpliwość, iż zostało ono zawyżone, może być podstawą do ustalenia współczynnika wysokości podstawy wymiaru.

Wysokości wynagrodzenia lub danego składnika wynagrodzenia nie można ustalać w sposób przybliżony, ale pewny, na podstawie konkretnego dokumentu bądź jego kopii, który zachował się w dokumentacji osobowej ubezpieczonego (ostatecznie w oparciu o wiarygodne i precyzyjne zeznania świadków). W takim wypadku uwzględnić można składniki wynagrodzenia, które są pewne, wypłacane były w danym okresie, stałe i w określonej wysokości (por. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 18 stycznia 2012 r., III AUa 1555/11, LEX nr 1113058).

Należy podkreślić, że Sąd nie jest związany ograniczeniami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organami rentowymi, co wynika z treści art. 473 k.p.c. i sprawia, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe.

W ocenie Sądu w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie zachodziły podstawy do uwzględnienia przy ustalaniu podstawy wymiaru kapitału początkowego i emerytury wynagrodzenia uzyskanego przez wnioskodawczynię w Przedsiębiorstwie (...) w K. wynikającego z dostępnego zaświadczenia RP-7 z dnia 04.06.2003 r. Podnieść należy, iż wskazana w tym zaświadczeniu wysokość zarobków za sporny okres, jakie faktycznie miała otrzymywać wnioskodawczyni w żaden sposób nie została uprawdopodobniona, ono zaś samo o czym już wspomiano, jako iż nie wystawił go pracodawca nie miało żadnej mocy dowodowej. Archiwum Państwowe, które miało przejąć dokumentację osobową i płacową pracowników Przedsiębiorstwa (...) w K. od poprzedniego przechowawcy, nie znalazło w swych zasobach żadnych dokumentów dotyczących ubezpieczonej. Wobec tego brak jest jakichkolwiek dowodów pozwalających na ustalenie zarobków faktycznie wypłacanych wnioskodawczyni za sporny okres w stawce wyższej niż minimalne wynagrodzenie za pracę.

Wnioskodawczyni, na której zgodnie z art. 6 k.c. spoczywał ciężar dowodowy, nie udowodniła zatem swojego roszczenia w tym zakresie. Stosownie do treści art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. W postępowaniu sądowym ubezpieczony może korzystać z wszelkich środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty, w szczególności z dowodów dokumentów oraz z przesłuchania świadków (zob. wyrok SN z 25.07.1997 r., II UKN 186/97, OSNP 11/1998, poz. 342).

Nie jest możliwe obliczanie wysokości emerytury wyłącznie na podstawie twierdzeń wnioskodawcy. Twierdzenia te muszą być udowodnione. Wskazać należy, iż nie jest rzeczą sądu zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też Sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.). Stanowisko takie zawarł Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 grudnia 1996r. sygn. akt I CKU 45/96 (opubl. OSNC z 1997r., z.6-7, poz.76). Podobnie, w wyroku z 7 października 1998 r., II UKN 244/98, OSNAPiUS 1999, nr 20, poz. 662, Sąd Najwyższy stwierdził nawet, że od 1 lipca 1996 r. nastąpiło zniesienie zasady odpowiedzialności sądu za wynik postępowania dowodowego, także w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych.

Podobny pogląd zaprezentował Sąd Apelacyjny w Łodzi w uzasadnieniu wyroku z dnia 15 marca 2006 roku, zapadłego w sprawie o sygn. akt III AUa 1096/05, wskazując,

iż ujemne konsekwencje związane z trudnościami w dokumentowaniu wysokości wynagrodzeń z lat odległych nie powinny obciążać wyłącznie ubezpieczonych, jednakże nie można również odpowiedzialności za taki stan rzeczy przenosić wyłącznie na Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Ustawowym wymogiem jest bowiem wykazanie przez ubezpieczonego konkretnych kwot otrzymanych przez niego zarobków, jako podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe lub ubezpieczenie społeczne, przy czym nie może istnieć tu żaden stan niepewności co do wysokości.

Jak już podniesiono powyżej wnioskodawczyni nie przedłożyła żadnych miarodajnych dowodów potwierdzających wysokość osiągniętych przez nią faktycznie zarobków w zakresie innym niż przyjął ZUS. Twierdzenia wnioskodawczyni, iż jej zarobki w zaskarżonych decyzjach dotyczących zarówno ustalenia kapitału początkowego jak i emerytury zostały w sposób nieuprawniony zaniżone i winny zostać ustalone jak w decyzji kapitałowej z dnia 31.05.2005 pozostają gołosłownymi. Nie należy zaś tracić z pola widzenia, iż przepisy prawa ubezpieczeń społecznych są normami bezwzględnie obowiązującymi i nie zawierają unormowań pozwalających na ustalanie wynagrodzeń w sposób przybliżony lub prawdopodobny. Ustalenie rzeczywistych zarobków jest decydujące o rozmiarze opłacanej składki na ubezpieczenia społeczne. Właściwie tylko dokumentacja własna stanowi w postępowaniu sądowym precyzyjny dowód na wysokość wynagrodzenia świadczeniobiorcy. W orzecznictwie zgodnie przyjmuje się, że co do zasady nie ma możliwości wyliczenia wynagrodzenia, a co za tym idzie wysokości składek na ubezpieczenie społeczne oraz wskaźnika podstawy wymiaru emerytury lub renty, w oparciu o wyliczenia hipotetyczne, uśrednione, czy też wynikające z porównania wynagrodzenia innych pracowników (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2007 r., I UK 36/07, Legalis nr 181419). Tym samym tylko niewątpliwe dochody w udowodnionej wysokości, od których odprowadzono składki, mogą być uwzględnione do ustalania wysokości świadczeń emerytalno-rentowych. Wobec tego brak podstaw do ustalenia innego wymiaru należnych wnioskodawczyni świadczeń.

Reasumując, żądanie odwołującej uwzględnienia zarobków w zakresie szerszym niż określony zaskarżonymi decyzjami ZUS przy obliczeniu wartości kapitału początkowego jak i należnej wnioskodawczyni emerytury pozostaje nieudowodnione. W konsekwencji brak podstaw do zmiany wszystkich kwestionowanych decyzji.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy w Łodzi na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołania ubezpieczonej jako bezzasadne.

Zarządzenie: odpis wyroku z uzasadnieniem

doręczyć wnioskodawczyni.

J.L.